

Fylgiskjal I.**Samþykkt nr. 148 um verndun verkamanna gegn hættu frá loftmengun, hávaða og titringi á vinnustað.**

Allsherjarþing Alþjóðavinnuálastofnunarinnar, er kom saman til sextugustu og þriðju þingsetu sinnar í Genf hinn 1. júní 1977 eftir kvaðiningu stjórnar Alþjóðavinnuálastofnunar,

minnist ákvæða gildandi alþjóðavinnuálastofnunarinnar og tillagna, sem þetta mál varða og þá einkum Tillögu um heilsuvernd á vinnustöðum, 1953, Tillögu um heilsugæslu á vinnustöðum, 1959, Samþykkt og Tillögu um vernd verkamanna gegn geislun, 1960, Samþykkt og Tillögu um öryggisbúnað véla, 1963, Samþykkt um bætur vegna slysa við vinnu, 1964, Samþykkt og Tillögu um heilbrigðisráðstafanir í verslunum og skrifstofum 1964, Samþykkt og Tillögu um vernd gegn eitrunarhættu frá benseni, 1971, og Samþykkt og Tillögu um krabbamein sem atvinnusjúkdóm, 1974,

hefur samþykkt ákveðnar ábendingar um mengun andrúmslofts, hávaða og titring á vinnustað, en það er fjórða mál á dagskrá þessa þings, og

þar sem þingið hefur ákveðið að þessar ábendingar skuli gerðar í formi alþjóðasamþykktar, gerir þingið í dag, hinn 20. júní 1977, eftirfarandi samþykkt sem nefnist Samþykkt um vinnustaði (loftmengun, hávaða og titring), 1977:

I. kafli. Gildissvið og skilgreiningar.

1. gr.

1. Þessi samþykkt tekur til allra greina atvinnulífs.
2. Aðildarríki, sem fullgildir þessa samþykkt, getur, að höfðu samráði við aðalsamtök hlutaðeigandi atvinnurekenda og verkamanna þar sem þau eru til, undanskilið framkvæmd samþykktarinnar einstakar greina atvinnulífsins ef sérstök veigamikil vandkvæði koma upp í sambandi við þær.
3. Hvert það aðildarríki, sem fullgildir þessa samþykkt skal í fyrstu skýrslu um framkvæmd samþykktarinnar, sem það gefur samkvæmt 22. grein stofnskrár Alþjóðavinnuálastofnunarinnar, skrá allar þær greinar, sem kunna að hafa verið undanskildar í samræmi við 2. tölulið þessarar greinar. Jafnframt skal greina ástæðurnar fyrir slíkum undanþágum og í síðari skýrslum skal ríkið skýra frá því hversu sé háttáð lögum þess og framkvæmd að því er varðar þær greinar, sem undanskildar voru, og í hve ríkum mæli samþykktinni er beitt eða fyrirhugað er að beita henni að því er tekur til þeirra greina.

2. gr.

1. Að höfðu samráði við aðalsamtök atvinnurekenda og verkamanna, þar sem þau eru til, getur sérhvertt aðildarríki tekið á sig skuldbindingar þessarar samþykktar að því er varðar hvern eftirtalinna þátta fyrir sig:
 - a. loftmengun;
 - b. hávaða; og
 - c. titring.

2. Aðildarríki, sem ekki tekur á sig skuldbindingar samþykktarinnar að því er varðar einn hættuflokk eða fleiri, skal skýra frá því í fullgildingarskjali sínu og greina ástæður til þess í fyrstu skýrslu sinni um framkvæmd samþykktarinnar, sem gefin er samkvæmt 22. grein stofnskrár Alþjóðavinnuáráðsstofnunarinnar. Í síðari skýrslum skal það gera grein fyrir því hvernig háttáð er lögum og framkvæmd að því er varðar hættuflokk eða flokka, sem það hefur undanskilið og í hve ríkum mæli ákvæðum samþykktarinnar er framfylgt eða áformað er að framfylgja þeim að því er tekur til slíkra hættuflokka.
3. Hvert það aðildarríki, sem hefur ekki við fullgildingu tekið á sig skuldbindingar samþykktarinnar að því er tekur til allra hættuflokkanna, skal síðar, þegar það er sannfært um að ástæður leyfi tilkynna framkvæmdastjórn Alþjóðavinnuáráðsstofnunar að það taki á sig skuldbindingar samþykktarinnar að því er varðar hættuflokk eða flokka sem það hefur áður undanskilið.

3. gr.

Í þessari samþykkt tekur

- a. hugtakið „loftmengun“ til alls þess lofts, sem mengað er af efnum, sem eru heilsuspillandi eða á annan hátt hættuleg, hvert svo sem ástand þeirra er;
- b. hugtakið „hávaði“ til allra hljóða, sem geta valdið skerðingu á heyrn eða verið heilsuspillandi eða hættuleg á annan hátt;
- c. hugtakið „titringur“ til hvers konar titrings, sem berst til mannlíkamans frá föstum hlutum og er heilsuspillandi eða á annan hátt hættulegur.

II. kafli. Almenn ákvæði.

4. gr.

1. Í landslögum eða reglugerðum skal svo kveðið á að gerðar skuli ráðstafanir til þess að stemma stigu við og hafa hemil á hættum frá loftmengun, hávaða og titringi á vinnustað og vernda verkamenn gegn þessum hættum.
2. Ákvæði um raunhæfa framkvæmd þeirra ráðstafana, sem þannig eru ákveðnar, má setja í tæknilegum reglum, starfsreglum, eða með öðrum hætti, sem við á.

5. gr.

1. Við framkvæmd ákvæða þessarar samþykktar skal hlutaðeigandi stjórnvald hafa samráð við aðalsamtök atvinnurekenda og verkamanna, sem hlut eiga að máli.
2. Fulltrúar atvinnurekenda og verkamanna skulu hafðir með í ráðum við setningu ákvæða um raunhæfa framkvæmd þeirra ráðstafana, sem ákveðnar eru í samræmi við 4. grein.
3. Gera skal ráðstafanir til þess að svo náin samvinna sem möguleg er sé á öllum stigum milli atvinnurekenda og verkamanna um framkvæmd þeirra ráðstafana, sem ákveðnar eru samkvæmt þessari samþykkt.
4. Fulltrúar atvinnurekandans og verkamannanna í fyrirtækinu skulu eiga þess kost að fylgjast með eftirlitsmönnum, sem hafa eftirlit með framkvæmd þeirra ráðstafana, sem ákveðnar eru í samræmi við þessa samþykkt, nema eftirlitsmennirnir með tilliti til almennra fyrirmæla hlutaðeigandi stjórnvalds telji að það geti spillt fyrir framkvæmd skyldustarfa þeirra.

6. gr.

1. Atvinnurekendur skulu gerðir ábyrgir fyrir því að fylgt sé settum reglum.
2. Jafnan þegar tveir eða fleiri atvinnurekendur hafa tekist á hendur framkvæmdir samtímis á sama vinnustað skal þeim skylt að hafa samvinnu um að fylgja settum reglum án þess að það dragi úr ábyrgð hvers einstaks atvinnurekanda á heilsu og öryggi starfsmanna hans. Hlutaðeigandi stjórnvald skal setja almennar reglur um þessa samvinnu þar sem það á við.

7. gr.

1. Verkamönnum skal skylt að fylgja öryggisreglum, sem miða að því að stemma stigu við og hafa hemil á hættum frá loftmengun, hávaða og titringi á vinnustað og að vernda verkamenn gegn þessum hættum.
2. Verkamenn eða fulltrúar þeirra skulu hafa rétt til þess að bera fram tillögur, fá upplýsingar og þjálfun og að skjóta máli sínu til viðeigandi aðila í því skyni að tryggja vernd gegn hættu í starfi vegna loftmengunar, hávaða og titrings á vinnustað.

III. kafli. Aðgerðir til varna og verndar.

8. gr.

1. Hlutaðeigandi stjórnvald skal setja mælikvarða til þess að ákvarða hættu frá loftmengun, hávaða og titringi á vinnustað og tiltaka hættumörk á grundvelli þess mælikvarða þar sem það á við.
2. Við setningu þessa mælikvarða og ákvörðun hættumarka skal hlutaðeigandi stjórnvald taka tillit til álits tæknilega hæfra manna, sem tilnefndir eru af aðalsamtökum atvinnurekenda og verkamanna, sem hluta eiga að máli.
3. Mælikvarðinn og hættumörkin skulu sett, endurbætt og endurskoðuð reglulega í ljósi innlendrar og alþjóðlegrar þekkingar og staðreynda á hverjum tíma og skal svo sem framast er unnt tekið tillit til aukinnar hættu við vinnu vegna þess að menn verða fyrir hættu frá mörgum skaðvöldum samtímis á vinnustað.

9. gr.

Eftir því sem unnt er skal koma í veg fyrir hvers konar hættu frá loftmengun, hávaða og titringi á vinnustað,

- a. með tæknilegum aðferðum við hönnun eða uppsetningu nýrra verksmiðja eða vinnsluáferða, eða taka þær upp í verksmiðjum eða í vinnslu, sem fyrir er; eða þar sem það er ekki mögulegt,
- b. með bættum skipulagsaðferðum.

10. gr.

Þegar aðferðir þær sem um ræðir í 9. grein duga ekki til þess að koma loftmengun, hávaða og titringi á vinnustað niður fyrir þau mörk, sem ákveðin eru samkvæmt 8. grein, saki atvinnurekandi láta verkamönnum í té hentugan hlífðarbúnað og halda honum við. Atvinnurekandi má ekki krefjast þess að verkamaður vinni án hlífðarbúnaðar síns sem látinn er í té samkvæmt þessari grein.

11. gr.

1. Á hæfilegum fresti skal líta eftir heilbrigði verkamanna, sem verða fyrir eða líklegir eru til að verða fyrir hættum við vinnu vegna loftmengunar, hávaða eða titrings á vinnustað. Skal það gert við skilyrði og aðstæður sem hlutaðeigandi stjórnvald hefur ákveðið. Í þessu eftirliti skal fólgin læknisskoðun áður en starf hefst og skoðanir á vissum fresti eftir því sem hlutaðeigandi stjórnvald ákveður.
2. Eftirlit það, sem kveðið er á um í 1. tölulið þessarar greinar skal vera hlutaðeigandi verkamanni að kostnaðarlausu.
3. Þegar áframhald starfs, sem loftmengun, hávaði eða titringur fylgir, reynist heilsufarslega óráðlegt, skal gera allt það sem unnt er í samræmi við venju í landinu og aðstæður til þess að veita hlutaðeigandi verkamanni annað starf við hans hæfi eða tryggja honum tekjur annað hvort frá almannatryggingum eða á annan hátt.
4. Gildistaka þessarar samþykktar skal ekki skerða rétt þann, sem verkamenn eiga samkvæmt lögum um félagslegt öryggi eða almannatryggingar.

12. gr.

Notkun vinnsluaðferða, efna, véla og tækja, sem tiltekið er af hlutaðeigandi stjórnvaldi og hefur í för með sér hættu fyrir verkamenn við vinnu á vinnustað vegna loftmengunar, hávaða eða titrings, skal tilkynna hlutaðeigandi stjórnvaldi, sem annaðhvort leyfir þessa notkun með vissum skilyrðum eða bannar hana eftir því sem við á.

13. gr.

- Öllum þeim, sem það varðar, skal nægilega og á viðeigandi hátt
- a. gerð grein fyrir möguleikum á hættu við vinnu á vinnustað vegna loftmengunar, hávaða og titrings; og
 - b. þeir fræddir um þær ráðstafanir, sem fyrir hendi eru til þess að stemma stigu við og hafa hemil á þessum hættum og varnir gegn þeim.

14. gr.

Með hliðsjón af eignum og ástæðum í landinu skulu gerðar ráðstafanir til þess að efla rannsóknir í því skyni að verjast og draga úr hættum frá loftmengun, hávaða og titringi á vinnustað.

IV. kafli. Framkvæmdahættir.

15. gr.

Með þeim skilyrðum og í þeim tilvikum, sem hlutaðeigandi stjórnvald ákveður, skal atvinnurekanda skylt að tilnefna hæfan mann eða notfæra sér utanaðkomandi þjónustu eða þjónustu, sem er sameiginleg fyrir mörg fyrirtæki, til þess að annast málefni, sem varða þá viðleitni að verjast og draga úr hættum frá loftmengun, hávaða og titringi á vinnustað.

16. gr.

Sérhvert aðildarríki skal

- a. með lögum, reglugerðum eða öðrum þeim hætti, sem samrýmist venju eða aðstæðum í landinu, gera það sem nauðsynlegt er til þess að framfylgja ákvæðum þessarar samþykktar, þ. á m. að setja ákvæði um hæfileg viðurlög;
- b. sjá fyrir viðeigandi eftirliti til þess að hafa umsjón með framkvæmd ákvæða samþykktarinnar, eða ganga úr skugga um að viðeigandi eftirlit fari fram.

V. Kafli. Lokaákvæði.

17. gr.

Formlegar fullgildingar þessarar samþykktar skal senda forstjóra Alþjóðavinnumála-skrifstofunnar til skrásetningar.

18. gr.

1. Þessi samþykkt er einungis bindandi fyrir þau aðildarríki Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, sem hafa látið forstjórann skrásetja fullgildingar sínar.
2. Hún gengur í gildi 12 mánuðum eftir að forstjórinn hefur skrásett fullgildingar tveggja aðildarríkja.
3. Síðan gengur þessi samþykkt í gildi, að því er snertir hvert aðildarríki tólf mánuðum eftir að fullgilding þess hefur verið skrásett.

19. gr.

1. Aðildarríki, sem hefur fullgilt þessa samþykkt getur sagt henni upp í heild eða að því er tekur til eins eða fleiri þeirra hættuflokka, sem nefndir eru í 2. grein hennar, þegar liðin eru tíu ár frá fyrstu gildistöku samþykktarinnar. Tilkynningu um uppsögn skal senda forstjóra Alþjóðavinnuáskrifstofunnar til skrásetningar. Slík uppsögn öðlast ekki gildi fyrr en ár er liðið frá skrásetningardegi hennar.
2. Hvert það aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa og notfærir sér ekki innan árs frá lokum tíu ára tímabilsins, sem um getur í fyrri tölulið, rétt þann til uppsagnar, sem kveðið er á um í þessari grein, skal bundið af henni í annað tíu ára tímabil, og síðan getur það sagt þessari samþykkt upp að loknu hverju tíu ára tímabili í samræmi við ákvæði þessarar greinar.

20. gr.

1. Forstjóri Alþjóðavinnuáskrifstofunnar skal tilkynna öllum aðildarríkjum Alþjóðavinnuáskrifstofunnar skrásetningu allra fullgildinga og uppsagna, sem aðildarríki stofnunarinnar hafa sent honum.
2. Þegar forstjórinn tilkynnir aðildarríkjum stofnunarinnar skrásetningu annarrar fullgildingarinnar, sem honum berst, skal hann vekja athygli þeirra á, hvaða dag samþykktin gangi í gildi.

21. gr.

Forstjóri Alþjóðavinnuáskrifstofunnar skal senda aðalritara Sameinuðu þjóðanna til skrásetningar í samræmi við 102. grein sáttmála Sameinuðu þjóðanna, allar upplýsingar um fullgildingar og uppsagnir, sem hann hefur skrásett í samræmi við ákvæði undanfarandi greina.

22. gr.

Þegar stjórn Alþjóðavinnuáskrifstofunnar kann að álíta það nauðsynlegt, skal hún leggja fyrir allsherjarþingið skýrslu um framkvæmd þessarar samþykktar og athuga jafnframt, hvort æskilegt sé að setja á dagskrá þingsins endurskoðun hennar í heild eða að hluta.

23. gr.

1. Ef þingið gerir nýja samþykkt, sem breytir þessari samþykkt að meira eða minna leyti og sú samþykkt mælir ekki fyrir á annan veg, þá skal:
 - a. fullgilding aðildarríkis á hinni nýju samþykkt ipso jure hafa í för með sér tafarlausa uppsögn þessarar samþykktar, hvað sem ákvæðum 19. greinar hér að framan líður, ef hin nýja samþykkt öðlast gildi og þá frá þeim tíma er það gerðist;
 - b. aðildarríkjum ekki heimilt að fullgilda þessa samþykkt, eftir að hin nýja samþykkt er gengin í gildi.
2. Þessi samþykkt skal, hvað sem öðru líður, halda gildi sínu eins og hún er að formi og efni hvað snertir þau aðildarríki, sem hafa fullgilt hana, en ekki hina nýju samþykkt.

24. gr.

Hinn enski og franski texti þessarar samþykktar eru jafngildir.